

BESLUT

Avdelningen för Ekonomisk statistik och analys
Jonas Edblom
010-479 41 97

Sveriges riksbank
Brunkebergstorg 11
SE-103 37 Stockholm

Yttrande över remiss - Riksbankens föreskrifter om rapportering av betalningsstatistik

Statistiska centralbyråns (SCB) yttrande begränsas till synpunkter som rör myndighetens verksamhet i egenskap av statistikproducent, samordnare av systemet för den officiella statistiken, samt sådana förhållanden som SCB har kunskap om och erfarenhet av i samband med framställning av statistik.

1 Sammanfattning

SCB ställer sig positiva till förslaget Riksbankens föreskrifter om rapportering av betalningsstatistik.

SCB anser att betalningsstatistikdata enligt förslaget skulle kunna utgöra en central del av ett framtida dataunderlag till den ekonomiska statistiken. SCB bedömer att användbarheten och tillförlitligheten i statistiken skulle kunna öka samt att företagens uppgiftlämnarbörda i SCB:s befintliga enkätundersökningar skulle kunna minska.

SCB föreslår att insamlingen av uppgifter utökas till att även innefatta organisationsnummer för båda parterna i en transaktion.

SCB anser att insamlingen av data på veckobasis bör höjas till att täcka 95 procent av betalningarna för att säkerställa kvaliteten i uppgifterna.

SCB understryker behovet av fortsatt samarbete och koordinering inom området betalningsstatistikdata mellan Riksbanken och SCB.

SCB föreslår att föreskrifterna inte specificerar till vilken myndighet uppgifterna ska lämnas. Det beskrivs i stället i anvisningarna till rapporteringen.

2 Betalningsstatistik

SCB är en mångårig partner till Riksbanken i datainsamling och statistikproduktion. Idag producerar SCB på uppdrag av Riksbanken statistik över utrikeshandel med tjänster, betalningsbalansstatistik, finansmarknadsstatistik, emitterade värdepapper samt tillhandahåller databaser över kreditgivning till företag och värdepappersinnehav. Inom ramen för finansmarknadsstatistiken bistår SCB även Riksbanken med rapportering av nuvarande betalningsstatistik till Europeiska centralbanken (ECB).

SCB välkomnar förslaget till föreskrifter. De föreslagna föreskrifterna möjliggör att Sverige uppfyller kraven i ECB:s rapportering av betalningsstatistik samt Riksbankens uppdrag att följa utvecklingen på

betalningsmarknaden och att säkerställa att allmänheten kan göra betalningar i fredstida krissituationer och vid höjd beredskap.

3 Betalningsstatistikdata

Den föreslagna datainsamlingen är omfattande sett till täckning och frekvens av betalningstransaktioner och kommer att innehålla mycket stora mängder datapunkter. Materialet kan, för statistikändamål utöver betalningsstatistiken, användas för att ersätta datainsamlingar och förbättra Riksbankens statistik över utrikeshandel med tjänster och betalningsbalans. Båda dessa statistikprodukter produceras idag av SCB på uppdrag av Riksbanken.

För den officiella statistiken där SCB är statistikansvarig myndighet har förslaget också stora möjligheter att ersätta datainsamlingar och förbättra och utveckla befintlig statistik. SCB samlar idag in betalningsstatistikdata (transaktionsdata). Insamlingen används för nationalräkenskapernas (NR) årsvisa hushållskonsumtionsberäkningar. Riksbankens föreslagna insamling sker med högre täckningsgrad och frekvens än nuvarande på SCB.

För NR:s beräkningar av hushållskonsumtion bedöms den föreslagna insamlingen att ha störst kvalitetshöjande effekt. Hushållskonsumtion utgör cirka 46 procent av BNP. En högre precision i NR:s beräkningar av hushållskonsumtionen verkar även kvalitetshöjande för konsumentprisindex (KPI). Idag utgör transaktionsdata 50 procent av underlaget till NR:s hushållskonsumtionsberäkningar. Med Riksbankens föreslagna insamling skulle det kunna utökas till att täcka merparten av konsumtionen. Den sedan 2022 årliga insamlingen av transaktionsdata sker med stöd av SCB:s föreskrifter SCB-FS 2022:18.

Idag bedriver SCB även ett EU-finansierat projekt som ska ta fram snabbare statistik över hushållens konsumtion. Sedan pandemin lämnar ett antal, utan uppgiftsskyldighet, kortinlösare uppgifter på veckobasis. SCB:s ambition har hittills varit att den statistikkällan ska användas i de kvartalsvisa beräkningarna av NR:s hushållskonsumtion samt framtagandet av en veckovis indikator på hushållskonsumtionen.

SCB är statistikansvarig myndighet för statistikområdet hushållens utgifter. De uppgifter som ligger till grund för statistiken samlas i huvudsak in direkt från individer. En betydande nackdel med nuvarande ordning är att det är svårt att upprätthålla en tillräcklig svarsfrekvens för att uppnå en god kvalitet på uppgifterna. Personuppgifter som är möjliga att identifiera med personnummer skulle möjliggöra mer registerbaserad statistik vilket skulle vara värdefullt för användarna av statistiken. Om det inte är möjligt att samla in personnummer i betalningsstatistiken skulle ett löpnummer per individ möjliggöra skattningar av olika individers utgifter. Även information om endast kön och ålder skulle innebära nytta för statistiken.

Sammantaget gör SCB bedömningen att betalningsstatistikdata enligt förslaget skulle kunna utgöra en central del av ett framtida dataunderlag till den ekonomisk statistiken. SCB bedömer att den samlade uppgiftlämnarördan skulle kunna minska genom att insamlingen till stora delar ersätter SCB:s behov av att skicka enkäter till företag för månatliga och kvartalsvisa undersökningar. Betalningsstatistikdata skulle även öka användbarheten i statistiken genom att SCB snabbare kan fånga upp och presentera data för att

belysa aktuella ekonomiska fenomen. Materialet skulle verka kvalitetshöjande för flera av SCB:s mest centrala statistikprodukter som NR och KPI. SCB ser ett behov av att samordna och koordinera insamling och statistikproduktion inom området betalningsstatistikdata i syfte att minimera uppgiftslämnarbördan för berörda företag.

4 Synpunkter på förslaget

Rapporteringskyldighet för betaltjänstleverantörer

I utvärderingen av den veckovisa insamlingen av betalningsstatistikdata på SCB har det framkommit att täckningsgraden är avgörande för kvaliteten. SCB anser därför att insamlingen av data på veckobasis bör höjas till att täcka 95 procent av betalningarna för att säkerställa kvaliteten i uppgifterna.

Hur rapportering ska ske

SCB är en mångårig partner till Riksbanken i datainsamling och statistikproduktion och tar gärna en dialog om att vara rapporteringsmottagare för betalningsstatistikdata om det bedöms lämpligt i det fortsatta arbetet. För att möjliggöra en sådan utveckling föreslår SCB att föreskrifterna inte specificerar till vilken myndighet uppgifterna ska lämnas. Detta beskrivs i stället i anvisningarna till rapporteringen.

I förslaget till föreskrifter om rapportering av betalningsstatistik 12 §

Rapportering ska göras till Riksbanken i elektronisk form på det sätt som Riksbanken anvisar.

ändras till

Rapportering ska göras i elektronisk form på det sätt som Riksbanken anvisar.

Bilaga 1 Attributlistor

I förslaget ska betaltjänstleverantörer bland annat lämna uppgifter om Merchant Category Codes (MCC) för betalningsmottagaren. MCC beskriver typ av handlare. Det är möjligt att därefter göra koppling till nomenklaturen Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI) för att dela in statistiken efter bransch. Men för att öka kvaliteten i branschinformationen och i högre grad utnyttja materialets potential i annan statistik föreslår SCB att organisationsnummer läggs till i insamlingen. Idealt bör den läggas till i bägge ändarna av varje transaktion.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Joakim Stymne i närvaro av biträdande generaldirektör Magnus Sjöström, avdelningschef Elisabeth Hopkins, chefsjurist Joachim Angermund samt sektionschef Jonas Edblom, föredragande.

SCB, Statistiska centralbyrån

Joakim Stymne

Jonas Edblom